

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes
Uitgave van de Wijkvereniging "Van Stolkpark"

22

20e jaargang nr. 80 - maart 1999

Villa Sonnehoeck weer woonhuis

Hoe goed het is dat mensen in de gaten houden wat er bij hen in de buurt gebeurt, werd duidelijk toen wij enige tijd geleden werden gebeld met de vraag of wij wisten wat er gaande was in het pand Van Stolkweg 34, vlak bij de hoek met de Duinweg. In dit kantoorpand, dat al maanden lang te koop of te huur stond, waren mensen gesignaleerd die aan het slopen waren.

Na informatie bleek dat de sloopwerkzaamheden zich beperkten tot wat er toch al gesloopt had mogen worden. Er was bovendien een bouwplan ingediend voor restauratie en splitsing van het pand in vier appartementen. Naar

het zich laat aanzien zullen in september van dit jaar nieuwe bewoners van het Van Stolkpark hun appartement in Villa Sonnehoeck kunnen betrekken en daar, naar wij allen hopen, vele jaren met groot genoegen wonen. Voldoende aanleiding dus om aandacht te besteden aan de geschiedenis van Villa Sonnehoeck en de ermee samenhangende geschiedenis van het vroegere buurhuis, Villa Panorama.

Het duo Muysken-Willaert

Op 1 december 1881 kopen oud-artillerie-officier Anthony Willem Muysken en Pieter Hendrik Carel Willaert, de rechterhand van Thomas van Stolk,

een ruim 1102 m² groot terrein van Van Stolk. Het is de laatste keer dat Thomas van Stolk nog zelf zijn zaken regelt; twee maanden later overlijdt hij. Voor het bouwen van een villa op dit terrein verkreeg Willaert al op 25 oktober 1881 toestemming. De villa heeft reeds een naam: Cornelis

Johannes, op tekening een smaakvol ogend pand: een beléstage met vijf boogramen en een ronde uitbouw met boogramen, boven een half verdiept souterrain. Boven de beléstage is nog een verdieping, voor de helft een rechte gevel met een plat dak; de andere helft heeft een schuin dak met een dakkapel aan de voorzijde. Via een trappartij met balustrade is de voordeur in de linker zijgevel te bereiken. De tuin is ruim 1000 m² groot. De grond kost Muysken en Willaert f 6612, waarvan ze niet één cent op tafel leggen. Met Van Stolk komen ze overeen dat de koopsom in vijf jaar kan worden afgelost. Zo'n constructie hadden ze al eerder toegepast bij de aankoop van het buurhuis, Villa Panorama, op de hoek van Duinweg en Kanaalweg. Het terrein van Panorama is weliswaar anderhalf maal zo groot als dat van Cornelis Johannes, dat inmiddels Vinéta heet, maar Muysken en Willaert betalen er slechts f 6547,20 voor als ze het eind 1880 kopen van Thomas van Stolk. Timmerman J.N. Boers krijgt op 21 november 1881 vergunning voor de bouw van de villa. Voor beide villa's laat Van Stolk gelijklopende bebouwingsvoorwaarden in de koopakten opnemen: de voorgevel mag niet dichter dan acht meter van de weg komen te staan en gebruik als herberg, tapperij of fabriekmatige inrichting is niet toegestaan. Op 19 juni 1885 wordt de zakelijke

Villa Vinéta, het latere Sonnehoeck, tot de verbouwing in 1913

band tussen Muijsken en Willaert verbroken. Muijsken betaalt Willaert voor de panden Vinéta en Panorama tezamen f 18.500. De erfgenamen van Muijsken, die in augustus 1885 overlijdt, laten in april 1886 de beide panden veilen. De kopers, Gijsbertus Marinus van der Kuijlen en Bouke Jacob Kruijswijk betalen f 22.100 voor de twee villa's. Ook de overeenkomst tussen deze twee is slechts een relatief kort leven beschoren: in 1888 koopt Van der Kuijlen Kruijswijk uit.

Villa Vinéta

Muysken en Willaert verhuren Vinéta voor f 900 per jaar aan ingenieur Justus Dirks. De zestigjarige Dirks is sinds kort lid van de Tweede Kamer en woonde in Amsterdam tot zijn vestiging in het Van Stolkpark in april 1885. Hij overlijdt op 26 december 1886. Tot aan de afloop van het huurcontract op

aan de Havenkade 42. Hij is fabrikant van de befaamde Haagse Hopjes, een produkt dat De Arend al tientallen jaren overleeft.

Op 11 maart 1902 verkoopt Van der Kuijlen Vinéta voor f 17.000 aan Hilda Leonie van den Berg, van tafel en bed gescheiden echtgenote van Dr. Vitus Jacobus Bruinsma. Zij bewoont het grote huis acht jaar lang met één dienstbode. Vanaf 1906 is er bovendien een verpleegster. Nadat mevrouw Bruinsma op 1 november 1910 het

De toekomstige eigenaar en bewoner, lak- en vernisfabrikant Pieter Versteeven, heeft echter een geheel andere smaak. Hij laat in 1913 J.W.M.J. Cuypers, een lid van de bekende architectenfamilie uit Amsterdam, een ontwerp maken voor een modern en representatief pand. Zoals op de derde tekening te zien is, krijgt het huis over de volle breedte twee verdiepingen en een vooruitspringende erker. Daarboven komt een fors dak dat op drie punten uitloopt in een

Anneke Landheer toont de verandering

huis voor f 23.500 verkocht had aan de Hollandse Maatschappij Van Onroerend Bezit, verhuist ze op 4 maart 1911 naar Kanaalweg 71.

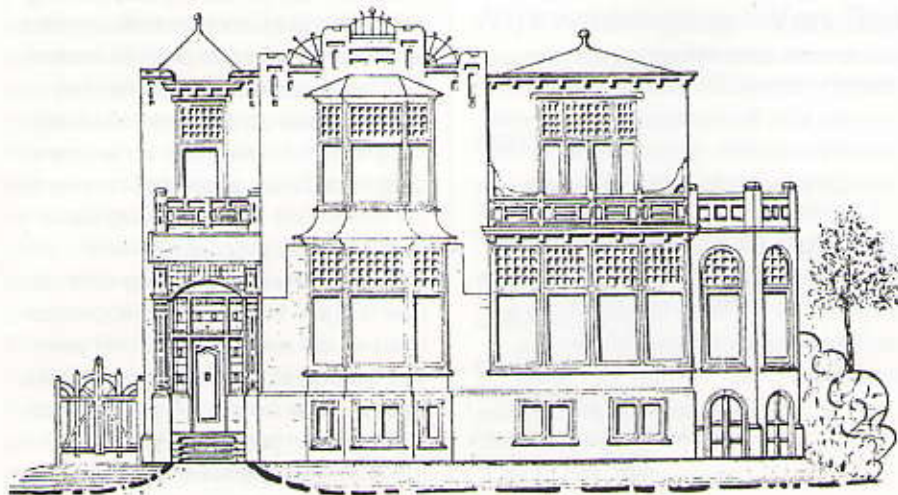
sierlijk torentje onder een koepeltje. Onder de dakgoten loopt een speels randje van zwarte, grijze, lichtgele en witte mozaïektegeltjes. Het huis zelf wordt wit gepleisterd. De balkons op de eerste etage worden voorzien van sierlijke hekjes, respectievelijk in hout en in steen.

Op 27 april 1914 wordt Pieter Versteeven voor f 51.000 eigenaar van het inmiddels al opgeleverde pand, dat hij de volgende dag met zijn vrouw betreft. Vanaf dat moment wordt de villa Sonnehoeck genoemd. Na het overlijden van zijn vrouw in 1918 woont Versteeven nog tien jaar in Sonnehoeck, totdat hijzelf in 1928 overlijdt. De erfgenamen besluiten het huis te verkopen. Zij boffen niet, want vlak na de beurskrach van 1929 brengt het huis nog maar f 36.000 op.

Pension Claridge

De nieuwe eigenares is Helena Winkelhoch. Zes jaar tevoren was ze uit Berlijn naar Scheveningen gekomen, waar zij werkte en woonde in Hotel Alla Bella Vista op de hoek van Kanaalweg en Van Stolkweg. Van 1929 tot 1943 drijft Helena haar eigen pension - Claridge - in Van Stolkweg 34. Een jaar voor haar evacuatie uit het Van Stolkpark op last van de bezetter trouwt ze met Charles Beets, gepensioneerd hoofd van het Bezoldigingskantoor te Buitenzorg op Java. In de bezettingstijd is ook Van Stolkweg 34, net als Van Stolkweg 4, 30, 31, 32 en 33 in gebruik als kantoorpand van de Marinebefevelshaber in den Nederlanden. Na de oorlog pakt mevrouw Beets de

Voorgevel.

Tekening van de voorgevel bij het plan van Z. Hoek en J.Th. Wouters (1911) dat nooit uitgevoerd werd

1 mei 1887 blijft mevrouw Dirks met haar twee dochters in Vinéta wonen. Dan verhuist zij naar het vlak achter Vinéta gelegen huis Kanaalweg 21 (nu 111), dat ze voor een aanzienlijk lager bedrag, f 475 per jaar, kan huren. Daar overlijdt mevrouw Dirks in 1892. Na de familie Dirks volgt nog een aantal huurders. De meest markante is wel cacao-fabrikant Johannes Petrus Rademakers met zijn gezin van 1892 tot 1896. Rademakers woont dan op loopafstand van zijn fabriek, de Stoomcacao en chocoladefabriek De Arend

Villa Sonnehoeck

Villa Vinéta zal na ruim 25 jaar wel aan een grondige onderhoudsbeurt toe geweest zijn. Er gebeurt echter meer. De Hollandse Maatschappij van Onroerend Bezit neemt het architectenduo Z. Hoek en J.Th. Wouters in de arm om Vinéta een nieuw uiterlijk te geven. Op de prachtige tekening van de architecten wordt Vinéta omgetoverd tot een villa met fraai gedetailleerde, haast overdadige versieringen (tweede tekening).

draad weer op. Ze houdt het vol tot eind 1955. Dan 1955 verkoopt ze het pand voor f 115.000 aan de Stichting Opleidingsfonds Bemetal (opleidingen voor bedrijven in de metaalsector). In 1983 gaat Bemetal op in de Stichting Opleidingsfonds SOM, die het pand

met het woongebruik ook de naam Sonnehoeck terug zal keren.

Villa Panorama

Villa Panorama krijgt het adres Van Stolkweg 36. Heel logisch, want de voorgevel kijkt uit over de Van

er in 1882 haar meisjeskostschool begint. De 'zeer net ingerichte en uiterst solied gebouwde villa' huurt zij voor f 1200 per jaar, totdat zij in 1886 verhuist naar Parkweg 15, Villa Nieuw Panorama. In 1890 krijgt Villa Panorama als adres Duinweg 21.

Na het vertrek van mejuffrouw Van Reijn Snoeck en haar leerlingen wordt het huis tot 1906 bewoond door koopman Simon Rijnbende, zijn vrouw Clara Magdalena Pluijgers en hun vier dochters. Van der Kuijlen beëindigt het huurcontract als hij Villa Panorama in augustus 1906 voor f 33.000 kan verkopen aan koopman Eduard Waterman. Drie maanden lang wordt er aan het huis opgeknapt voordat Waterman het op 14 december 1906 betrekt met zijn vrouw, Josina Emilia Bouman, en hun drie kinderen. Het is heel waarschijnlijk dat de familie Waterman al eerder in het Van Stolkpark was geweest: een schoonzuster van mevrouw Waterman, mevrouw Jeannette Bouman-de Lange, woont in Villa 'Vall' di Rena, Van Stolkweg 31. Na het overlijden van haar man in 1915 woont mevrouw Waterman nog acht jaar in het huis. Op 15 mei 1923 wordt Gradus Nollen voor f 50.000 eigenaar van Panorama. De in Borne geboren 54-jarige Nollen is aannemer en zal later president-commissaris van de Haagsche Bankvereniging worden.

J.W.M.J. Cuypers tekent voor het ontwerp van de verbouwing van 1913

voor ruim f 800.000 verkoopt aan de Stichting Obolos B.V. Het is het begin van een opeenvolging van steeds ingewikkelder constructies van stichtingen.

In 1985 wordt het souterrain van het kantoor uitgebreid. Vervolgens wordt de bovenverdieping verhuurd aan het accountantskantoor Keuzenkamp & Co. Het souterrain wordt een kliniek voor onder andere orthodontie en flebologie. Van de tuin, waar in het voorjaar tientallen boshyacintjes voor een prachtige blauwe deken zorgden, wordt een deel ingericht tot parkeerterrein.

Als in 1989 Keuzenkamp samengaat met een ander accountantskantoor wordt de kantoorruimte ingenomen door het administratiekantoor Wissenraet & Co., dat op zijn beurt weer samengaat met administratiekantoor Van Spaendonck. Ten slotte wordt in maart 1998 het huurcontract van zowel de kliniek als het kantoor beëindigd.

Kortgeleden kwam het verlossende bericht van de verkoop en het herstel van de woonfunctie van Van Stolkweg 34. Van de initiatiefnemers voor de verbouwing kregen wij de verzekering dat

Sonnehoeck op een vergeelde foto uit 1915

Stolkweg. Op de hoek van de Duinweg en de Kanaalweg ligt de tuin, die niet bebouwd mag worden. De villa is zo ruim dat mejuffrouw Van Reijn Snoeck

Uit zijn huwelijk met de in Denekamp geboren Johanna Maria Rientjes heeft hij acht kinderen, waarvan de oudste 21 en de jongste 4 jaar oud is. In het

huis is in elk geval ruimte genoeg voor een grote kinderschare. Om het genot van huis en tuin te vergroten laat Nollen in 1927 een ontwerp maken voor een tennisbaan in de tuin. Met verwijzing naar de erfdienstbaarheid die stelt dat de tuin niet bebouwd mag worden trekt hij het voorstel in.

Duinweg 21 tot 21f en 23

Het einde van Panorama komt in zicht na het overlijden van Nollen in oktober 1933. Er komen plannen op tafel voor de bouw van acht eengezinshuizen onder één kap. Dat aantal is weliswaar groter dan Thomas van Stolk in de bouwvoorwaarden gesteld had - maximaal een 'dubbele villa', dus twee onder één kap - en ook de erfdienstbaarheid van de tuin wordt er voor geschonden, maar het ontwerp van A.N. Schippers krijgt desondanks het groene licht van de gemeente. De sloop begint op 10 oktober 1934, amper een jaar na het overlijden van Nollen.

De acht nieuwe huizen, met de voorgevels aan de Duinweg, krijgen de nummers 21 tot en met 21f en 23. Voor de garages van de huizen, die in het

oV = 45%
1931 Zijgevel.
a. 200

Voor- en zijgevel van Villa Panorama op de hoek van de Van Stolkweg en de Duinweg

Voorgevel

souterrain zijn gepland, wordt een ingewikkelde erfdienstbaarheid in het leven geroepen, opdat de eigenaren van de huizen deze garages kunnen bereiken via de toegangsweg, die op eigen terrein van de Van Stolkweg richting Kanaalweg loopt. Over en weer verlenen de eigenaren/gebruikers elkaar recht van overpad.

Verordening Van Stolkpark 1935

Voor de bouw van de huizen Duinweg 21-23 had Schippers dan nog wel toestemming gekregen, maar eenzelfde plan van hem voor de andere hoek van de Kanaalweg krijgt geen kans meer. In 1935 wordt de eerste Verordening van Stolkpark door de gemeenteraad vastgesteld. Daarin wordt een artikel opgenomen dat de bouw van een groot aantal huizen onder één kap in de toekomst moet voorkomen. Hierdoor kan Schippers na de sloop van Villa Intimis in 1938, op de hoek van Duinweg en de voormalige Kanaalweg, nu Gerbrandyweg, nog maar negen huizen bouwen, in blokken van maximaal vier huizen. Gelukkig maar.

Bestuursverkiezing waterschap

De Hofvijver is uitgebaggerd. De Haringkade ook. Werk aan de Haagse Beek is in volle gang. Het Westbroekpark heeft een nieuwe beschoeiing. Riolen worden vernieuwd. Achter dit werk zit niet alleen de gemeente. Samen met het Hoogheemraadschap van Delfland werkt Den Haag aan de verbetering van de waterkwaliteit in de stad. Als inwoner van Den Haag heeft u dus niet alleen belang bij de taakuitoefening van de gemeente, maar ook bij die van het waterschap. Reden om in april uw stem uit te brengen bij de waterschapsverkiezingen. U hoeft er zelfs de deur niet voor uit: telefonisch stemmen is mogelijk.

Het 700 jaar oude waterschap Hoogheemraadschap van Delfland, gevestigd in Delft, beheert de lokale en regionale wateren. Dat houdt in zorg voor de waterkering, regelen van het waterpeil, zuivering van afvalwater en zorgen voor biologisch gezond oppervlaktewater. Hiervoor heeft Delfland een deskundig ambtenarenapparaat. Het benodigde geld wordt vrijwel geheel opgebracht door de belanghebbenden - via de belasting. Delfland kent vijf categorieën van belanghebbenden: ingezetenen (de inwoners van Delfland), gebouwd gebouwen (de eigenaren van gebouwen), gebouwd glas (de eigenaren van glastuinbouwbedrijven), ongebouwd (de eigenaren van grond) en bedrijfsgebouwd (de gebruikers van bedrijfsruimten). De belanghebbenden bepalen hoe met het water wordt omgegaan. Zij doen dit door elke vier jaar vertegenwoordigers in het algemeen bestuur van het waterschap te kiezen.

Bestuur

Het algemeen bestuur van Delfland, vergelijkbaar met een gemeenteraad, telt 42 leden of hoofdingelanden en een door de Kroon benoemde voorzitter. De zetelverdeling is: ingezetenen 19, gebouwd gebouwen 9, gebouwd glas 4, ongebouwd 5 en bedrijven 5. Het bestuur stelt onder andere de begroting vast, maakt de jaarrekening, het waterbeheersplan (voor een periode van vier jaar), de verordeningen, de

tarieven van omslagen en heffingen. Het heeft een controlerende en sturende taak en benoemt het dagelijks bestuur.

Waterplan

Het algemeen bestuur heeft zich de afgelopen vier jaar beziggehouden met het Waterplan Den Haag. Ter verbetering van de waterkwaliteit wordt de baggerachterstand weggewerkt en de riolering vernieuwd. Om hoofdriool en waterzuivering te ontlasten en uitdroging van de grond tegen te gaan, komt het regenwater dat op de weg valt niet meer bij het afvalwater in het riool, maar in de grond. Het Van Stolkpark heeft nu zo'n gescheiden systeem. Delfland laat ook bij het peilbeheer meer peilschommelingen toe. Hierdoor hoeft minder kwalitatief slecht boezemwater te worden ingelaten. Andere maatregelen zijn het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het verbeteren van de waterplantengroei en de visstand (zie ook pag. 7).

Westland en waterberging

Naar aanleiding van de grootschalige wateroverlast in het Westland in september '98 heeft het algemeen bestuur het optreden van Delfland geëvalueerd en in een motie het dagelijks bestuur opgedragen na te gaan hoe in Delfland een verhardingscompensatiebeginsel kan worden ingevoerd.

Deze gaan afvalwater produceren, dat moet worden gezuiverd. Bovendien voldoet de bestaande awzi aan de Houtrustweg niet meer aan de door het Rijk gestelde strengere milieueisen voor gezuiverd afvalwater. Het aangepaste plan levert een besparing op van een kleine 200 miljoen gulden (de eerder geraamde kosten bedroegen 1,6 miljard gulden).

Zeespiegelstijging en bodemdaling

De komende periode zal het algemeen bestuur van Delfland zich o.a. bezig houden met: het vaststellen van een nieuw waterbeheersplan voor 1999 tot 2003; de voortgang van het Waterplan Den Haag; de bouw van de nieuwe awzi; maatregelen ter beperking van wateroverlast; een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid; millenniumprobleem en invoering Euro; het lange-termijnbeleid betreffende de invloed van fysieke ontwikkelingen als klimaatverandering, zeespiegelstijging en bodemdaling op de waterhuishouding.

Nieuw: rechtstreekse verkiezing

Dit jaar, bij de verkiezing van een nieuw algemeen bestuur van Delfland tussen 14 en 27 april, kunnen de bewoners voor het eerst rechtstreeks hun vertegenwoordigers kiezen. De vorige keer traden de gemeenteraadsleden nog op als kiesmannen. Nu kan iedereen van 18 jaar en ouder een stem uitbrengen op een kandidaat

Delfland en de zorg voor water

Uitbreiding van verhard oppervlak (daken, kassen en wegdek) mag alleen nog plaatsvinden indien de benodigde waterberging is gewaarborgd. Onderzoek wordt gedaan naar maatregelen ter voorkoming van wateroverlast in de toekomst.

Afvalwaterzuivering

In december '98 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een aangepast plan voor een nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie (azwi) voor Den Haag en omstreken. Deze awzi is nodig wegens een tekort aan capaciteit. In de komende jaren worden rond Den Haag duizenden woningen gebouwd.

voor de categorie ingezetenen. Daarnaast kan elke eigenaar van een woning stemmen op een kandidaat voor de categorie gebouwd gebouwen. Het kiessysteem staat beschreven in het verkiezingspakket dat de kiezers omstreeks 14 april thuis ontvangen. Tot 27 april kunt u uw stem(men) uitbrengen. Dat kan dus ook per telefoon. Noteert u alvast in uw agenda bij 14 april: 'verkiezing Delfland'?

Voor meer informatie kijk op Internet: www.dejonge.nl

De Jonge is hoofdingeland van Delfland voor de categorie gebouwd gebouwen en als zodanig herkiesbaar.

Bewoners helpen

Politie werkt volgens Jaarplan

Werken volgens plan en toch snel inspelen op gebeurtenissen. Dat is het doel dat de chef van politiebureau Nieuwe Parklaan, de 120 agenten en het handhavingsteam nastreven. Het Jaarplan 1999 geeft het werk zijn onderliggende structuur.

Voorop staat het terugdringen van overlast door de jeugd. Vooral bij zwembad de Blinkerd, de lagere school Het volle leven en in het Hubertusduin komen de jongeren uit Scheveningen en uit de stad samen.

Ook de diefstal uit auto's - in 1998 waren er 618 autokraken - moet verminderen. Vooral auto's in parkeergarages moesten het in 1998 ontgelden. En dat terwijl de Scheveninger de bezoeker en de toerist juist graag de garages in heeft opdat de verkeers- en parkeerverlast vermindert. Diefstal uit woningen ligt in het gebied onder het gemiddelde en heeft dus geen prioriteit. "Wat niet inhoudt dat iedere zaak niet serieus onderzocht wordt," voegt bureauchef Jan van de Brink onmiddellijk toe. Hij vertelt dat oren en ogen van bewoners uit de buurten helpen. Voor het Van Stolkpark is er dan bovendien nog de inspanning van de eigen Stichting Buurtpreventie en Optimaal Beveiliging.

"Wijk en gezag hebben ook wensen die we in het Jaarplan meenemen. Zo hebben we van de burgemeester de opdracht om de homo-ontmoetingsplaats, een omstreden gedoogzone, in

de gaten te houden. Daar besteden we dus ook de nodige uren aan." Scheveningen-Bad levert natuurlijk heel eigen problemen: bezoekers, verkeer, horeca. De politie controleert bijvoorbeeld of sluitingstijden worden nagekomen en hoe het is met de geluidsoverlast. "Op het gebied van openbare orde hebben we onze handen vol aan de evenementen die hier gehouden worden. Daarbij krijgen we hulp van politie uit andere gebieden. Verkeer en parkeren vormen daarbij problemen. Ook op gewone mooie dagen. We overleggen daarover ook met het GSBO, de parkeergarages en de HTM."

Inspelen op gebeurtenissen

"We werken dus projectmatig en surveilleren bij voorkeur lopend of met de fiets. Er rijdt 24 uur per dag een auto voor de noodhulp via 1-1-2. Als de situatie dat vereist komt er meer hulp. Ook auto's uit andere wijken kunnen bijspringen. Zo spelen we onder andere in op de gebeurtenissen."

Iedere wijk heeft zijn eigen agent die door de bewoners aangesproken kan worden. Voor het Van Stolkpark is dat Mario de Zeeuw. Van den Brink streeft ernaar het surveilleren in duo's te doorbreken door training en organisatie-ontwikkeling. Door het koppelen van dienders aan wijken. "Dat gaat goed. Maar een al lang bestaande manier van werken is niet van de ene dag op de andere veranderd."

Bureau Nieuwe Parklaan bestrijkt het gebied van strand tot de Archipelbuurt en van de Scheveningseweg tot en met de duinen bij de van Alkemadelaan. Een gebied met veel bos. Maar ook een gebied waar per jaar zo'n 9 tot 10 miljoen toeristen bezoekers komen. Op basis van het Beleidsplan van de politie Haaglanden en van statistische gegevens over verkeer en criminaliteit in het gebied, maakt Bureau Nieuwe Parklaan ieder jaar een Jaarplan waarin staat hoeveel uur de politie per gebied aan verschillende problemen en onderwerpen moet besteden. Prioriteit hebben geweldsdelicten, jeugd, verkeer en openbare orde. En de Noodhulp is 24 uur paraat.

Schoner en mooier

Het is gebeurd. Het nieuwe riool ligt erin. De straten in het Van Stolkpark zijn met nieuwe klinkers bestraat, behalve in de Belvédèreweg waar men de oude klinkers wenste te behouden.

Natuurlijk. Er zat wat tegen: het riool in de Duinweg bleek slechter dan gedacht en werd in plaats van gerenoveerd - van een nieuwe binnenzijde voorzien - totaal vernieuwd. Het betekende veranderingen in de planning waardoor vooral de Parkweg en de Hogeweg langer open lagen en het verkeer minder makkelijk de wijk in en uit kon. Het betekende oponthoud. En toen het dan even winter werd, nadat de niet aflatende regen het tempo toch ook al wat vertraagd had, leek het alsof de zandwegen er voor eeuwig zouden zijn. Maar de mannen van Verhoef en Oldenburg kwamen terug en gingen onverstoord verder. Zoals het bij elk bouwwerk gaat: is het klaar dan is het leed vergeten. Zelfs het lawaai. Dan zie je alleen hoe fraai het is geworden. Dan weet je niet eens meer dat het om een riool ging, om hygiëne en milieu.

Werk in de Bosjes

Het leek maart. Maar het was begin januari toen een aannemer in opdracht van de gemeente de zaag in een aantal bomen van de Scheveningse Bosjes zette. In februari was het werk afgerond. Ruim voor het vogelbroedseizoen.

Overigens betrof het onderhoud dat al opgenomen was in het jaarwerkplan voor 1998. Groenbeheerder voor Scheveningen, Dave Zappeij vertelt dat dit in het najaar niet kon doorgaan vanwege het vele werk dat er was aan het opruimen van bomen na de storm van half september. "Nu zijn we in de oude Scheveningse Bosjes bij met ons Jaarwerkplan '98. We rooiden zieke iepen, esdoorns die zich overal uitzaaien en oude populieren die zouden kunnen omwaaien en dus een gevaar vormen. Dit is volgens het Beheerplan waarbij we het bos omvormen tot een gebied voor eiken en berken."

Langs de trambaan

Een van de meest in het oog lopende plekken waar gewerkt werd, is de strook tussen de Scheveningseweg en de van Stolkweg. Een vrij groot aantal bomen dat in de oorlog gespaard bleef, moest worden gerooid, vanwege

gevaar voor omvallen. De onderbegroeiing van sneeuwbes werd sterk gedund. Dit zal in 2000 nog eens gebeuren om deze woekeraar niet de overhand te laten krijgen. Het gebied zal een parkachtig aanzien krijgen door de aanplant van eiken, berken, meidoorns en taxus. Dit wordt nog versterkt doordat de doodlopende weg die dit gebied in tweeën deelde, wandel/fietspad is geworden. Achter het Promenadehotel werden esdoorns gekapt; achter het Indisch monument iepen en dennen; langs de Waterpartij op het talud bij de Hogeweg populieren en esdoorns en in de omgeving van de Cremer-bank populieren. Op de Belvédère werd dit keer een gebied aangepakt langs de Gerbrandyweg. Hier werden door schimmel aangetaste Corsicaanse dennen omgehakt en weggehaald. De overblijvende dennen hebben nu meer ruimte, de wind kan door de kronen waaien en de bomen hebben daardoor minder kans deze ziekte te krijgen. Sommige omgehakte bomen bleven wel liggen om het bodemleven in de Bosjes te stimuleren en een schuilplaats te bieden aan vogels en andere dieren. Dit gebeurt natuurlijk alleen met bomen die andere niet infecteren. Op de hoek van de

Haringkade/Duinweg moesten een esdoorn, een iep en drie populieren het veld ruimen.

Water dat behaagt

In het Westbroekpark - geen onderdeel van het Van Stolkpark, maar bewoners hebben er wel het zicht op, komen er langs of wandelen er - is de beschoeiing langs het water vernieuwd. Zappeij heeft in overleg met de beheerder van het oppervlaktewater drie plaatsen aangewezen waar natuurvriendelijke oevers zijn gemaakt. Beschoeiing en oevers vallen onder het Waterplan van Hoogheemraadschap Delfland en de gemeente. Dit Plan beoogt de kwaliteit van het water in Den Haag te verbeteren. Het water mag nergens stinken en moet er aantrekkelijk uitzien. Voor het Westbroekpark (en Scheveningen) wil men het doel 'water dat behaagt' bereiken. Dit houdt in dat er op diverse plaatsen oever- en waterplanten groeien en dat eenden, kikkers, meerkotten, ganzen, en andere dieren er makkelijk op de oever kunnen komen. Twee van deze natuurlijk oevers komen aan de kant van de Cremerweg, de derde tegenover het KVS-terrein.

De Bosjes in de vorige eeuw

Dat de Scheveningse Bosjes altijd al in trek waren en dat de controverserige natuur - park niet alleen iets is van deze tijd laat de beschrijving van Johan Gram in ' 's Gravenhage in onzen tijd' uit 1893 zien:

"De 'Boschjes' zijn eene ware ontspanning voor de Hagenaars en menige jonge moeder brengt daar met hare kinderen, die er zoo onbekommerd in het zand kunnen ravotten, een deel van den heeten zomerdag, onder het lommer der kreupelen door.

Van lieverlede heeft men die boschjes zoodanig met paden doorsneden en er zelfs wegen met villa's doorheen gebouwd, dat zij steeds hooger en hooger in aller gunst gestegen zijn. Zelfs heeft men ze te mooi willen maken, de natuur te veel à la Le Nôtre willen behandelen. Wie heeft ooit

gehoord, dat men de bekoorlijk-grillige, harmonieuze afscheidingen van pad en plantsoen door een scherp afgebakende lijn, door behoorlijk geverfde plankjes of eene rij steentjes vervangt? Dát is de geest van Le Nôtre, die weder onder ons is opgestaan en alles symmetrisch wil maken; alle boomen en struikjes zullen betamelijk gekuifd, geschoren en gelijk gemaakt moeten worden, om te beantwoorden aan het ideaal, dat de beheerders der Scheveningsche Bosjes zich van eene 'beschaafde' natuur vormen; surtout pas de zèle, zij dus den opzichters onzer Boschjes aanbevelen.

Overigens is deze 'waterpartij' goed geslaagd en behoort dit gedeelte tot een der aantrekkelijkste punten der terecht hooggeroemde Scheveningsche Bosjes."

Van Stolkweg 15^a, fraai gerestaureerd

Bent u al vriend of vriendin van het Van Stolkpark?

De Wijkvereniging 'Van Stolkpark' zet zich in voor het behoud van een goed woon- en leefklimaat in de wijk. Dit houdt onder andere in: inspraak en participatie bij gemeentelijke besluitvorming; werken aan het herstel van de woonfunctie in de wijk; aandacht voor beheer en onderhoud van het groen; acties gericht op het schoonhouden en de veiligheid van de wijk. Een particuliere organisatie beveiligd de aangesloten panden. Burenhulp biedt uitkomst indien nodig. Het wijkblad verzorgt de informatie. Als u nog geen begunstiger bent van de Stichting Vrienden van het Van Stolkpark is het nu tijd u aan te melden, ook in uw belang. U kunt dit doen door uw bijdrage (minimaal f 35 per jaar) over te maken naar postrekening 2887132, t.n.v. de Stichting Vrienden van het Van Stolkpark te Scheveningen.

**Algemene ledenvergadering
dinsdag 16 maart, 20.00 uur
CAK, Johan de Wittlaan 15
19.30 zaal open**

Aan dit nummer werkten mee:

Anneke Landheer, Ernst de Jonge en Els Ketelaar
Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie, en met bronvermelding.

Inhoud

Sonnehoeck	1-4
Waterschap Delfland	5
Politie: dienders de wijk in; Riool klaar	6
Kap in Bosjes	7

Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres: Prof. P.S. Gerbrandyweg 3, telefoon 354 12 96, fax 352 40 34
Secretariaat: mevrouw A.E.M. Landheer-Roelants

BESTUUR:

Voorzitter:

Mr. T. Landheer, Prof. P.S. Gerbrandyweg 3
telefoon 354 12 96

Vice-voorzitter:

Mr. F.-N. Grooss, Van Stolkweg 13
telefoon 355 37 90

Secretaris/

Penningmeester:

Mevrouw Drs. M.F.T. Schrijver
Prof. P.S. Gerbrandyweg 11
telefoon 350 48 62

Leden:

K. van Dam, Van Stolkweg 29a
tel. 3518800

E.A.M. Persoon, Van Stolkweg 28

Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark:

Voorzitter:
K. van Dam, tel. 3518800

Vice-voorzitter:

Drs. J. H. Huisman, 3514995

Secretaris:

E.A.M. Persoon, Van Stolkweg 28

Penningmeester:

Mevrouw W. van Ginkel, telefoon 355 56 68

Optimaal Beveiliging

tel. 371 78 78

Coördinator actie

bestrijding iepziekte:
Mr. C.J.J. Hiebendaal, tel. 350 39 93

Babysitters

Advies-tarieven zijn: f 6,- per uur van 19.00 - 24.00 uur f 7,50 per uur vóór 19.00 uur (dus overdag) en ná 24.00 uur.

Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders. Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over het tarief, over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger dit van te voren goed te regelen.

Francijn Bulhof	350 78 84
Marthe Commandeur	338 73 73
Kiki Grooss	355 37 90
Diederik van Imhoff	358 48 91
Kirin Lynch	354 81 76
Alexander Jöbsis	352 40 65
Claire Mulder	355 02 13
Florien de Ranitz	324 85 40
Harriet van Utenhove	350 44 35
Beatrijs Vermeulen	350 71 60
Tony Vermeulen	350 71 60
Patrick van Wijnen	306 18 12

Van Stolkparkkoerier:

Redacteur E.A. Ketelaar-de Vries Reilingh
telefoon 358 54 50

Verspreiding:

G. de Lange, Kanaalweg 53
telefoon 3514309
i.s.m. mevrouw M.W.A. Tijdenhof-Spronk
Kanaalweg 7f
telefoon 358 57 45

Burenhulp:

Wijkhoofd:

Mevrouw A.A. Hiebendaal-van Rhijn
telefoon 350 39 93

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Duinstraat 10

Stadsdeelcoördinator:

P. Treffers
telefoon 353 56 00

Servicepunt Stadsbeheer:

telefoon 353 56 50

Wijkagent:

M.M. de Zeeuw
Politiebureau Nieuwe Parklaan
telefoon 310 30 56/310 30 52

Adviseur beveiliging:

A. van Leeuwen
Politiebureau Nieuwe Parklaan
telefoon 310 30 55/310 30 52

Rayonagent:

F. de Ruyter
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 310 30 38/310 30 52